

УДК 616.314-089.23-083

©М. М. Фалінський, А. І. Беспоповцев, А. О. Зелінський

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського»

Вибір засобів індивідуальної гігієни порожнини рота при ортодонтичному лікуванні

При лікуванні зубощелепних аномалій незнімними ортодонтичними конструкціями збільшується ризик карієсу зубів і захворювань пародонта, перш за все це зумовлено погіршенням гігієнічного стану порожнини рота. Адекватний вибір засобів індивідуальної гігієни сприяє поліпшенню якості догляду за порожниною рота.

Згідно з сучасними дослідженнями, найважливішу роль в етіології і патогенезі карієсу і запальних захворювань пародонта відіграє інфекційний чинник. Дію мікроорганізмів пов'язують, насамперед, з утворенням ними зубної бляшки. Вона містить факультативні стрептококи, факультативні дифтероїди, анаеробні дифтероїди, вейлонели, бактероїди, фузобактерії та інші мікроорганізми. У механізмі впливу зубної бляшки на емаль і ясна велика роль належить неорганічним кислотам, ферментам, ендотоксинів, хемотоксичним факторам, антигенним субстанціям, які є похідними мікроорганізмів. У результаті відкладення в зубному нальоті неорганічних речовин утворюється зубний камінь, що надає на ясна, насамперед, механічний тиск. Слід враховувати і хімічний вплив твердих назубних відкладень на пародонт внаслідок наявності в них оксидів металів та інших токсичних елементів.

Утворенню м'яких і твердих назубних відкладень сприяють різні чинники. Одним із них є ортодонтична патологія. Рівень надання ортодонтичної допомоги за останні роки істотно зріс. Впроваджуються в практику нові методи лікування, нові види ортодонтичних апаратів. Застосування незнімної ортодонтичної техніки значно розширило можливості корекції зубощелепних аномалій. Однак у пацієнтів, що користуються ортодонтичною апаратурою, значно погіршуються проце-

си самоочищення і зростає поширеність захворювань зубів і пародонта.

Під час ортодонтичного лікування незнімною апаратурою необхідно проводити професійну гігієну не менше одного разу на три місяці, враховуючи те, що незнімна ортодонтична апаратура створює безліч ретенційних пунктів для утворення м'якого зубного нальоту, зубних бляшок, і як наслідок, виникнення карієсу, гінгівіту і пародонтиту.

Навчання індивідуальній гігієні кожного пацієнта з незнімною ортодонтичною апаратурою на початку курсу лікування є обов'язковим, так само як і регулярний контроль гігієнічного стану зубів і порожнини рота.

Враховуючи індивідуальні особливості порожнини рота у пацієнтів із незнімною апаратурою, а саме: атипова будова зубних рядів, наявність незнімних ортодонтичних конструкцій і поганий гігієнічний догляд за певними поверхнями зубів, ми визнали обґрунтованим рекомендувати пацієнтам для догляду за ротовою порожниною і контролю за його якістю такі засоби:

- ортодонтичну зубну щітку, призначену для гігієни порожнини рота при наявності незнімних ортодонтичних конструкцій типу «брекет-систем»;
- зубну щітку з силовим виступом, що дозволяє більш ретельно здійснювати догляд за дистальними поверхнями других молярів і язиковими поверхнями нижніх різців;
- однопучкову зубну щітку для більш ефективного догляду за міжзубними проміжками;
- міжзубні йоржики;
- суперфлоси;
- ополіскувачі;
- зубні пасти.